

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

30. OKTOOBRIIL 1936

Nr. 10

Mõtteid laagreist.

Kotkajuht A. Vilms.

Äsjamöödunud suvel toimus esmakordselt noorkotkaste peres ja esmakordselt Viljandis esimene üleriiklik noorkotkaste võistlejate laager. Osavõtjaid tuli kokku üle maa ja loodetavasti suutis täita valitud laagrikoht enamvähem kõiki nõudeid, mis on püstitatud sel alal, sest raske on leida täiesti ideaalset ja kõigi heade omadustega laagrikohta. Lisaks võistlejate laagritele toimusid samas kohas, vahest ainult paar astet mäe mööda allapoole, kaks üleriiklikku harjutuslaagrit noorematele ja vanematele juhtidele.

Laagrite korraldamine on seotud lõpmatu hulga askeldustega ja nõuab püsivat hoolt ja head tahet esijoones korraldajailt ja juhtidelt ja teiseks indu ja valmisolekut laagrist osavõtjailt. Teadagi, et kõiki selleks vajalikke teadmisi ja oskusi pole saadud üle-öö, vaid neid on kogutud aastate kestel pideva töö ja kogemuste najal, kusjuures äärmiselt tähtsat osa etendab süvenemine kogu organisatsiooni töösse ja eriti tegevusse kohtadel, kus noorkotkalikku tööd tuleb kohandada kohapealsetele oludele ja arvamistele

vastavalt. Pealegi ei ole meil enam tegemist mõnekümnest või -sajast koosneva poiste hulgaga, vaid meid on kokku juba tuhanded ja peale selle veel suur vanemate ja juhtide kaader.

Aastaid kestnud tööga on meie juhid ja noored omandanud palju teadmisi ja palju tarkusi, kuid kogu elu areneb ja seega pole ime, et omandatud teadmised mõne aja möödumisel osutuvad vananenuks ja puudulikeks ja et on vaja neid täiendada ja värskendada. Neid võimalusi pakub üleriiklik laager nii korraldajatele kui ka osavõtjatele, kuid neid võimalusi kõige suuremal määral suudab pakuda üleriiklik laager neile meie pere liikmeile, kes asuvad laagri korraldamise asukohas. Säärase suure ettevõtte läbiviimiseks on siin võimalus rakendada tööle ja tõmmata kaasa kõiki liikmeid kui ka teisi — vanemaid ja asjast huvitatuid —, kes siiani tegeliku tööga polnud kursis ja kes vahepeal võib-olla kippusid jääma veidi eemale. Siin on ühel hoobil võimalus teha propagandat ja süvendada noorkotkalikku liikumist kogu kohalikus elanikkonnas. Siin on võimalus näidata

Noortemagistriks saamise kord.

Väljavõte NK. Peavanema ksk. nr. 58 § 9 — 19. 10. 34. a.

§ 1. Noortemagistri katsele lubatakse ainult laiemal silmaringiga ja rohkem arenenud, igapäevi eeskujulik kotkajuht, kes tunneb põhjalikult noorkotkaliku kasvatusel põhimõtteid ja käsitlusviise, kel on üldine lugupidamine nii vanemate kui nooremate hulgas ja kel ei puudu iseloomu tublidus ja kasvatav mõju nooremale.

§ 2. Ettepanekuid kotkajuhi noortemagistri katsele pääsemiseks võivad teha: maleva vanem, kaks vanakotkast, vanahaugast või noortemagistrit. Vanakotkaste, vanahaugaste ja noortemagistrite poolt tehtud ettepanekud võtab kaalumisele maleva staap.

§ 3. Kui maleva staap leiab, et esitatud kotkajuht vastab kõigile PM. § 208 ja 210 loetletud nõudeile, koostatakse maleva noortemagistri-kandidaadi teenistuskäigu kirjeldus, milles avaldatud järgmised teated, ühes tõendavate käskkirjade nr. nr. ja §§ märkimisega:

a) organisatsiooni astumise aeg; b) katsete ja erikatsete sooritamise ajad, d) ametid, nendesse kinnitamise ja vabastamise ajad, e) laagritest osavõtmine, neis täidetud ülesanded, g) saadud tunnustusväljendised ja nende saamise ajad.

Teenistuskäigu kirjeldus esitatakse koos noortemagistri katsele lubamise ettepanekuga Magistrite Nõukogule, kes annab loa väitekirja kirjutamiseks.

§ 4. Noortemagistri-kandidaat võib esitada Nõukogule kolm noortemagistri väi-

tekirja teemat. Nõukogu määrab neist ühe väitekirja teemaks. Juhul kui Nõukogu ei pea vastuvõetavaks ühtki esitatud teemat, või noortemagistri-kandidaat ei esita omalt poolt teemasid, määratakse väitekirja teema Mag. Nõukogu poolt. Väitekirja teema peab vastama põhimääruste § 211 nõudeile.

§ 5. Väitekirja esitab kandidaat 5 eksemplaris, milledest 3 eksemplari saadetakse Magistrite Nõukogule, 1 maleva staabile ja 1 jääb kandidaadile.

§ 6. Kui Mag. Nõukogu leiab, et väitekirja on oma tasemelt nõrk ja nõudeile mittevastav, saadetakse väitekirja ühes puuduste märkimisega kandidaadile tagasi paranduste ja täiendite tegemiseks.

§ 7. On väitekirja tunnistanud Mag. Nõukogu poolt kaitsmiskõlblikuks, määrab Mag. Nõukogu väitekirja kaitsmisele oponentideks vähemalt 2 noortemagistrit.

§ 8. Väitekirja kaitsmise koht ja aeg määratakse kokkuleppel malevaga ja mag.-kandidaadiga.

§ 9. Väitekirja kaitsmiskoosoleku juhataja ja sekretäri määrab selle maleva vanem, kelle piirkonnas toimub kaitsmine.

§ 10. Väitekirja kaitsmiskoosoleku protokoll esitab maleva staap Magistrite Nõukogule järelduste tegemiseks.

§ 11. Kui väitekirja kaitsmine on olnud edukas, siis esitab Mag. Nõukogu kandidaadi noortemagistri astmes kinnitamiseks Peavanemale.

kõigile, mida noorkotkad suudavad teha või milles seisab nende tegevus, mida on õpitud rea aastate jooksul ja mida lõpuks tehakse õieti laagreis, sest meil on ju veel palju neid inimesi, kes sellest pole teadlikud ja kellele paljasõnaliselt on võimatu kõike selgitada.

Üleriiklikud laagrid on mõjuvaks abinõuks noorkotkluse tutvustamisel ja elavaks pildiks neile, kes sellest seni pole tahtnud aru saada. Ka on üleriiklikud laagrid tähtsad veel sellepärast, et nende kaudu tutvustame oma pere liikmeile tänavu näiteks Sakalamaad, tuleval aastal Tartumaad, ületuleval aastal Järvamaad jne. Leidub ju siiski veel üsna väike

protsent neid meie noorte pere liikmeid, kellele võimalus omal käel tutvuda kogu meie kodumaaga.

Kõige selle pärast on vajalik põhjalikumalt kaaluda mõtet üleriiklike laagrite korraldamiseks igal aastal ise maakonnas. Minu arvates peaks see viies andma kõige paremaid tulemusi kohapealsete juhtide tegevusserakendamiseks ja neile suuremate kogemuste võimaldamiseks, noorte tööle õhutamiseks, kohaliku elanikkonna tutvustamiseks noorkotkaste töö ja tegevusega ja lõpuks meie kodumaa tutvustamiseks kõigile neile, kes laagrist osa võtavad või kes seda külastavad.

Ühtlust juhtide väljaõppe teostamisel.

Noortemagister V. Hiir.

Meie organisatsiooni liikmete arvu järjekindel kasv eeldab ka vastavat juurdekasvu meie juhtkonnas, et organisatsiooni töö võiks areneda ja teostuda sihikindlalt. Näemegi juhtkonna koostises juurdekasvu, kuid mitte kogu ulatuses meie organisatsiooni tööks küllaldaselt ettevalmistatud juhtide näol. Kuna aga organisatsiooni töö ja tulevik sõltub suurel määral juhtkonnast, siis sellele vastavalt tuleb tõsiselt tähelepanu pühendada juhtide väljaõppe alale.

Võru malevas 26—28. sept. s. a. toimunud juhtide päevadest osavõtjaid.

Esireas vasakult kolmas maleva vanem E. Muuga, tema kõrval maleva pealik J. Anso.

Seda on ka tehtud organisatsiooni algpäevist alates. Malevates on korraldatud õppepäevi, kursusi, juhtide kooli ja muid selliseid üritusi. Samuti paljudes malevates on tööle rakendatud eriuksused õpperühmade ja salkade nimetuste all, milliste tegevuse otseseks eesmärgiks on juhtide kaadri väljakoolitamine tegeliku töö vajaduste rahuldamiseks. Kuna malevad selliste ettevõtete korraldamisel on võtnud aluseks just tegeliku töö vajadused ja oma parema äratundmise, siis sellest olenevalt seni korraldatud juhtide õppealalisi sihte taotlevate ürituste töökava on olnud vägagi mitmekesine ja erinev. Silmas pidades muidugi eriolukordi, milles malevad töötavad (näiteks töö erinevus linna- ja maamalevais), on see ka mõnes suhtes arusaadav.

Juhtide väljaõppe ala korraldamisel on

malevatele kaasa aidanud Peastaap, korraldades varematal aegadel üleriiklikke juhtide õppelaagreid ja viimaseil aastail juhtide harjutuslaagreid. Peale nende veel teisi ettevõtteid. Neile peaks küll kindlasti lisanduma juhtide kooli korraldamine, nagu sellest mitmel korral on kirjutatud „Kotka“ veergudel.

Näeme seega, et juhtide väljaõpet taotlevate ettevõtete hulk on vägagi suur, mitmekesine ja oma kavult tunduvalt eri-

nev. Selline olukord ei võimalda aga pideva joone loomist juhtide väljaõppe teostamise alal ja see annab end siis tunda, kui kõrvutame Peastaabi ja malevate sellega seadud ettevõtteid. Tekivad lüngad. Sellisest olukorrast tuleb üle saada. Nimelt sel viisil Peastaap loob kindlad alused juhtide väljaõppe teostamiseks nii malevates kui kogu organisatsioonis. Selleks tuleb ühtlustada ja sisemisse kokkukõlla viia senised õppealalisi sihte taotlevate ettevõtete ja üksuste töökavad.

Et selliseid ettevõtteid on võrdlemisi palju, siis see ülesanne iseendast pole lihtne, kuid vajab kindlasti lahendamist, kuna praeguses olukorras edasi töötamisel muutuvad erinevused üksikute malevate töös aja jooksul niivõrd suureks, et see võib mõjuda kahjustavalt organisatsiooni töö ühtlusele.

Rühma pidulikud koondused.

Noortemagister Osv. Randvee.

Rühma pidulikkude koonduste korraldamisel meie noorkotkaste juhid sageli seisavad küsimuse ees, kuidas kõige otsustavalt ja ilmekalt läbi viia koonduse tseremoniaalset osa, et see haaraks oma distsipliiniga noori ja pakuks mõjuva pildi külalisile. Senini on piduliku koonduse korraldamisel aluseks olnud „NK. Peastaabi teateis“ nr. 1 ja nr. 2 ilmunud juhised. Need aga on koonduse ülesehitamise juures mõnes asjas kategoorilised ning ühtlasi ka juba vananenud ja ei vasta enam nõuetele. Ongi tegelikus töös ilmnenud, et rühmad enamikult pidulikkude koonduste korraldamisel ei käi enam „Peastaabi teadete“ juhiste järgi, vaid igaüks korraldab neid omamoodi ja otsib kõige kohasemat vormi. Ei ole aga soovitatav, et pidulikkude koonduste korraldamisel igal rühmal oleks absoluutne vabadus, vaid noorkotkaste organisatsiooni üldise distsipliini ja traditsioonide kasvatamise mõttes tuleb leida siin ühtlane ja sobiv moodus kõigile.

Käesoleval suvel Viljandis NK. III juhtide õppelaagris oli minul rühma pidulikkude koonduste läbiviimiseks ettekanne ühes vastavate praktiliste näidete, mis rahuldab peagu kõiki juhte. Et seal juhtidel aeg puudus põhjalikumate ülesmärkimiste tegemiseks minu ettekandest, siis avaldan nende soovil allpool piduliku koonduse korraldamise kava, et see oleks kõigile asjahuvilistele kättesaadav.

* *

*

Rühma pidulikud koondused võivad avalduda algajate vastuvõtmises, töötuse andmises, rahvuslik-riiklike pühade, meie riigitegelaste tähtpäevade, aastapäevade ja muude sündmuste puhul. Kõigi nende koonduste eesmärgiks on anda võimalikult rohkem pidulikkust või pühaliku talituse ilmet, et see mõjuks noortesse kasvatuslikult, seoks neid ühisesse perre ning kasvataks organisatsioonile lugupidamist kodanike silmis.

Et noorkotkaste rühmal tuleb kõige rohkem tegelikus töös korraldada algajate vastuvõtmise ja töötuse andmise koondusi, siis esitangi nende koonduste ühise ülesehituse, kuid nii, et seda on ka kerge rakendada teiste koonduste teenistusse.

* *

*

Selgituseks: Koondusel võetakse vastu 4 algajat ja 3 poissi annavad töötuse. Rühm rivistatakse üles kiirte viisi salkade järjekorras. Ülesrivistus võib sündida ka poolkaares, kui jätkub ruumi. Veerand tundi enne piduliku koonduse algust peavad poisid kohal olema, et kuulata viimaseid korraldusi. Kõiki koondusele ilmunud külalisi lastakse kirjutada nimi külalisraamatusse. Kirjutamist juhib saali korrapidaja noorkotkas, kes asub saali peasissekäigu kõrval.

1. Eelrivistus kõrvalruumis.

2. Rühm marsib saali salkade kaupa. Selleks annab rühma kotkas käskluse: „Rühm, salkade kaupa saali — taktsammu — marss!“ Samal hetkel alustab klaver marssi. Esimese salga ees marsivad kotkas, tema abi ja signalist, kes liiguvad laua juurde neile määratud kohtadele, teevad vastavad pöörded ja jäävad valveisangusse. Kotkas hakkab juhtima tseremooniat, seistes laua ees seljaga külaliste poole. Kui kõik salgad on jõudnud saali ja rivistunud kiirtena, annab kotkas käskluse: „Rühm — seis!“

3. Rivistus kiirtena: algajad seisavad kiires esimestena, nende järel töötuseandjad ja siis salgaliikmed alates väikseimast. Kõige lõpul seisab salga pealiku abi, kuna salga pealik seisab kiire algul esimese algaja paremal käel.

Laua ümber seisavad: vasemal otsas signalist ja paremal abikotkas, näod vastamisi. Laua ees seljaga rahva poole: vasemal kotkas ja tema paremal käel vanakotkas. Kui rivistus on poolkaares, siis rühma staabi liikmete seisukohad laua ümber jäävad endisteks, kuna rühm asub poolkaarde salkade järjekorras (esimene salk paremal tiival). Salga rivistuses seisaks salga pealik paremal tiival ja abi vasemal, kuna salga liikmed ja algajad ning töötuseandjad rivistuksid kõik pikkuse järjekorras.

4. Pealikute ilmumine. Kui rühmal on saalis ülesrivistus valmis, siis saadab kotkas oma abi sellest pealikule teatama. (Praegusel korral on kõrgema pealiku kohal ainult vanakotkas.) Kui vanakotkas jõuab saali ühes kaasasolevate külalistega, käsutab kotkas:

„Rühm, valvel, keskele — (vasemale, paremale) vaat!“ ja läheb talle vastu, käsi tervitusvõttes, ning esineb:

„Härra vanakotkas, „Tungla“ rühm pidulikuks koonduseks üles rivistatud, rivis (31) noorkotkast!“ Ettekande lõppedes astub ta sammu pöördega paremale ja laseb vanakotka ühes külalistega mööda. Vanakotkas astub rühma ette ja tervitab:

„Tervis, noorkotkad!“

Rühm vastab: „Tervis, härra vanakotkas!“

Vanakotkas: „Vabalt!“

Kotkas: „Otsse vaat!“

Kotkas ja vanakotkas juhivad külalised istuma ja asuvad ise laua ette oma kohtadele.

5. Rühma- või riigilipu sissetoomine. Lipu saali ilmudes kotkas annab käskluse: „Rühm, lipu tervituseks valvel!“ Rühm tõstab käed tervitusseisangusse. Juhtumil, kui lippu ei saa tuua rivistuse kõrvalt saali ja see peab toodama rivi tagant, siis ei sirutata kätt kunagi selja taha, vaid 45°-nurga all sinna tiivale, kust lipp marsib rivi ette. Kui lipp on marssinud rivi eest läbi, siis asub ta oma kohale, lippur ühes assistentidega teeb korralliku pöörde ja lipp võetakse riigihümni laulmiseks kohe tervitusvõttesse. (Vaata: „KL. Kodukord“, lk. 184 § 380 p. 4.)

6. Lipu asukoht piduliku koonduse rivis töötuse andmisel. Töötuse andmiseks marsib lipp rivi eest selle paremale tiivale laua otsa ja esimese viiru lähedale väikese nurga all natuke rahva poole, nii et lippuri ja assistentide näod on näha tervele rivile, publikule aga profiilis. Lipu ees asetseb vaip töötuseandjaile.

Kui pidulikul koondusel töötuse andmist pole, siis asetseb lipp ühes assistentidega rivi paremal tiival. Assistentid lipu sissetoomisel astuvad kahel pool lippurit. Kui aga ruum kitsas, siis asub üks ees ja teine taga. Ruumis on soovitatav lippu kanda varre tipuga ees (mitte õlal), sest siis pole karta, et ta puudutab uksti või muid esemeid.

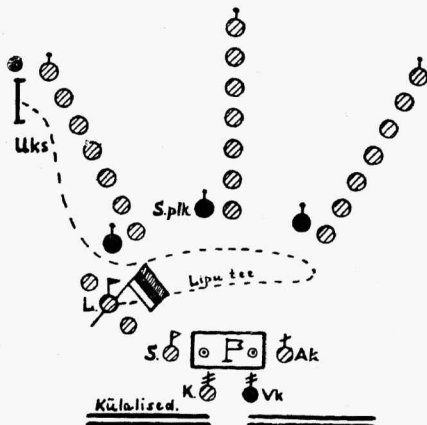
7. Riigihümni laulmine. Kui lipp on jõudnud kohale ja seatud tervitusvõttesse, annab kotkas käskluse: „Laulda hümnit esimese salmi!“ Kui rivisolev lipp on rühma või malevkonna lipp ja laual seish ka sini-must-valge rahvuslipp, siis hümnit esimese salmi lauldes heisatakse see. Puudub aga laualipp ja rivis on rahvuslipp, siis lauldakse tavalise korra järgi hümnit esimese salmi. Laul lõppenud, käsutab kotkas: „Käed alla!“ Selle käskluse järel võetakse rivisolev lipp jalale. („KL. kodukord“, lk. 184 § 380 p. 1.)

8. Tulede süütamine ja koonduse avamine.

Laud, mille ümber seisavad rühma staabi liikmed, on kaetud sinise või mõnd muud värvi linaga. Keset lauda asetseb sini-must-valge laualipp (võib ka puududa) ja kahel pool seda küünlad. Peale mainitud asetsevad laual veel kirjutamisabinõud, rühma töötusteksti leht, kuhu töötuseandja kirjutab allkirja, töötusetunnistused ja kaelarätikud. Avatseremonia toimub järgmiselt:

Abikotkas süütab küünla ja sõnab: „Tuli valgustab!“

Signalist süütab teise küünla: „Tuli soojendab!“

Rühma asetus pidulikul koondusel. Lühendite seletusi: Vk — vanakotkas, K — kotkas, Ak — abikotkas, L — lippur, S — signalist, Spik — salgapealik.

Kotkas: „Valitsegu valgus ja soojus meie keskel!“

Vanakotkas: „Tunnistan rühma piduliku koonduse avatuks!“

9. Käskkirj.

10. Algajate vastuvõtmine.

Kotkas: „Algajad A, B, C ja D, ette — marss!“ Täitekäskluse järel astuvad kõik algajad korraga rivist laua juurde ja rivistuvad korralikult ühte viirgu, ning tervitavad kohalejõudmise ajal.

Kotkas: „Kas olete teadlikud NK. organisatsiooni eesmärkidest?“

Algajad: „Jah, oleme!“

Kotkas: „Kas tahate täita neid kohustusi ja olete võimelised püüdma nende eesmärkide poole, mida seab üles NK. organisatsioon ja meie rühm?“

Algajad: „Jah, oleme!“

Vanakotkas: „Olete avaldanud soovi astuda Noorte Kotkaste organisatsiooni ja võtnud seega endale kohustuse saada tublideks isamaa poegadeks, sõbruks ja aitajaiks kõikidele kaaslasile. Tunnistan teid NK. organisatsiooni algajaks vastuvõetuiks!“

Kotkas: „Salgapealikud, võtke algajad oma hoolde, õpetage ja arendage nad tublideks noorkotkasteks, headeks rühma liikmeteks, kes võimelised sammuma meie lipu all!“

Salgapealikud võtavad lause lõppedes tervitusvõtte ja sõnavad: „Meie kohus!“

Kotkas: „Algajad, oma salka — marss!“
Algajad tõstavad käe hetkeks tervitusvõttesse, pöörduvad ümber ja astuvad mehisele oma kohtadele.

Vanakotkas peab nüüd rühmale lühikese kõne, rõhutades NK. organisatsiooni sihte, seadusi ja ka ühtlasi kohustusi, mis paneb peale organisatsioon oma liikmetele. Ta lõpetab kõne sõnadega: „Isamaa auks — ole valmis!“ millele rühm vastab kooris: „Alati valmis!“

11. Rühma massdeklamatsioon või mõni muu isamaalise sisuga ettekanne. (Soovitav deklamatsioon.)

12. Kui peale algajate vastuvõtmise teisi toiminguid pole, siis võib koonduse piduliku osa lõpetamisele asuda. On aga veel töotuseandjaid, siis jätkub pidulik osa enne vanakotka kõnet. Kõne ja deklamatsioon toimuvad siis kõige lõpul ühiselt mõlemaile. * *

Selgituseks: Töötust võib anda ükshaaval, salkade kaupa grupeeritult ja ka ühiselt, kui töotuseandjaid pole palju. Soovitav pole aga siis ühekaupa töotuseandmine, kui andjaid palju, siis on vajalik teatav rühmitus, et vältida igavust. Ka algajate vastuvõtmine, kui neid on palju, võib sündida kahes või rohkemas osas. Praegusel juhul meil on tegemist 3-e töotuseandjaga ja tseremoonia toimub korraga.

13. Töotuseandmine.

Kotkas: „Töotuseandjad A, B ja D, ette — marss!“ Töotuseandjad astuvad laua juurde, võtavad hetkeks valvelseid ja tervitusvõtte.

Vanakotkas: „Kas teate, mida lubate täna, töötades täita oma isamaa vastu?“

Töotuseandjad: „Jah, teame!“

Vanakotkas: „Kas teate oma kohustusi ligimese vastu?“

Töotuseandjad: „Jah, teame!“

Vanakotkas: „Kas tunnete NK. organisatsiooni seadusi ja kombeid?“

Töotuseandjad: „Jah, tunneme!“

Vanakotkas: „Andke siis pühalik töetus!“

Töotuseandjad astuvad lipu ette valvalse ja jäävad valvelseisangusse. Töetus antakse rühma lipule. Puudub rühmal lipp, siis riigilipule või malevkonna lipule.

Kotkas: „Rühm, lipu tervituseks valvel!“ Rühma liikmed tõstavad liputervituseks käed ja samal ajal laskuvad töotuseandjad vasakule põlvele, tõstes ühtlasi parema käe lipu tervituseks. Lipu tervitusvõttesse minek peab toimuma kõigil ühiselt ja täpselt. On toimunud põlvililaskumine, suunavad töotuseandjad pilgu lipu poole ja üheskoos ütlevad töotuse peast. Töotuse ütlemine peab olema selge ja ilmekas nagu deklamatsioon.

Töotus öeldud, käsutab kotkas: „Käed alla!“ Töotuseandjad tõusevad püsti ja astuvad laua juurde, et kirjutada nimed töotustekstile. Seejärel astub rivist välja salga pealik ja seob töotuseandjale kaela kaelarätikud. Kaelarätikud kõigil kaelas, astuvad vanakotkas ja kotkas poiste juurde ja soovitav käesurumisega õnne. Vanakotkas sõnab enne:

„Nüüd olete noorte kotkaste organisatsiooni täieõiguslikud liikmed. Loodan, et teie pesakotkana hoole ja armastusega töötate meie keskel kui ka mujal, nagu seda nõuavad meie seadused. Soovin teile kõikidele hoolsaks tööks õnne, jõudu, edu!“

Kotka märguandel hüüab kogu rühm: „Õnne, jõudu, edu!“

Töotuseandjad võtavad hetkeks tervitusvõtte, pöörduvad ümber ja astuvad oma kohtadele.

14. Kui töotuseandjaid pole rohkem, siis järgneb nüüd vanakotka kõne ühiselt mõlemaile samadel alustel, nagu mainisin eelpool. Töotuseandjale lisab vanakotkas midagi töotuse pidamise tähtsusest. Kõne lõpeb: „Isamaa auks — ole valmis!“
Vastus: „Alati valmis!“

15. Tervitused.

16. Rühma massdeklamatsioon või isamaalise sisuga laul.

17. Koonduse lõpetamine. Vanakotkas lõpetab: „Loen tänase piduliku koonduse lõppenuks!“ Seejärel katavad signalist ja abikotkas küünlatuled vastava katttega.

18. Lipu äraviimine. Kotkas käsutab: „Rühm, lipu tervituseks valvel!“ Rühm tõstab käed lipu tervitusvõttesse ja lipupur tõstab lipu samuti tervituseks valmis.

Noortemagistreid.

A. Ohaka, Tallinna malevast.

M. Saari, Narva malevast.

H. Agu, Sakalamaa malevast.

O. Randvee, Tallinna malevast.

Kotkas: „Laulda hünni kolmas salm!“ Kolmanda salmi laulmise ajal tõmmatakse laualipp alla. Kui aga tõotus anti riigilipule, siis laualipp puudub. Rühma või malevkonna lipu puhul võib olla rahvuslipp laual. Hünn lauldud, liigub lipp rivi eest läbi ja marsib kõrvalruumi.

Kotkas: „Käed alla!“

19. Rühma äramarssimine.

Kotkas: „Rühm, salkade kaupa kõrvalruumi taktsammu — marss!“ Klaver alustab marssi ja rühm marsib välja. Kui on poolkaares rivistus, siis käsutab kotkas enne: „Rühm — parem — pool!“ jne.

* * *

Et pidulik koondus rühmal hästi õnnestuks ja jätaks külalistele kui ka noorkotkastele meeldiva mulje, siis tuleb enne koondust poistega tubliski harju-

tada ja kõik täpselt selgeks teha, et ei tuleks pärast ette arusaamatusi, mis võivad rikkuda täiesti terve koonduse. Tuleb meele pidada, et meil on tegemist piduliku ja tõsise momendiga, mille hea läbiviimine on poistele mõjuvaks kasvatuslikuks silmapilguks. See peaks kõiki kohustama! Peale piduliku koonduse tseremoniaalset osa peaksid järgnema noorkotkaste ettekanded ja mängud. Eriti aga just siis, kui on külalisi. Ettekannetega pidulikke koondusi, kuhu kutsutakse külalisi, võiks korraldada rohkem rahvuslik-riiklike pühade ja muude tähtpäevade puhul, mis annaks koondusele rohkem mitmekesisust ja oleks mõjuvam. Võib aga korraldada ka pidulike vastuvõtu- ja töötuseandmise-koondusi vähema ulatusega, kus tseremoniaalne osa leiab täpset täitmist, kuid puuduvad külalised ja koonduse tseremoniaale ei järgne ettekanded, vaid sisukas töökoondus.

Uusi erikatseid Saaremaa malevas.

2. järgu madrus:

Katse sooritaja peab tundma üldjoontes meresõidu ajalugu, oskama juhtida purjepaati ja tundma tema ehitust, osi ja taklasi. Peab tundma meremärke ja kompassi, oskama sõlmida tähtsamaid merel kasutatavaid sõlmi. Peab oskama sõuda ja suutma ujuda riietes (vähemasti särk, püksid ja sokid) 50 m, ilma vähemasti 300 m.

1. järgu madrus:

Katse sooritaja peab teadma ja oskama kõike seda, mis 2. järgu madrus ja põhiäärusis noorkotka erikatse nr. 41 nõuded; pealeselle peab oskama signaliseerida semaforis mitte vähem kui 36 tähte minutis ja vastu võtta vähemalt 24 tähte minutis. Peab tundma täieliku morse tähestiku.

Märkus: 1. ja 2. järgu madruse erikatseid võib sooritada osade kaupa, kusjuures katse peab sooritatama ühe aasta jooksul.

Vanemate poiste organiseerimisest Sakalamaa malevas.

Kotkajuht V. Raidme.

Väljaspool kooli olevate noorte organiseerimise küsimus on olnud juba kaua aega päevakorral. Sellel alal on esitatud rida kavu ja töömeetodeid, kuid senini pole suudetud luua midagi kindlat, reaalselt, mille järgi oleks võimalik rajada vanemate poiste organiseerimist.

Sakalamaa maleva juhtidel oli mainitud küsimus eriti päevakorral 1934. a. sügisel. Nimelt 4. oktoobril kutsuti maleva staapi rida asjastuhvitatud noori vanemate poiste üksuse asutamiseks, millisele anti nimeks Kotkaring. Asutajate liikmete poolt töötati välja põhikiri, vorm ja töökavad. Ja nüüd, kus Sakalamaal töötavad juba mitmel pool sellelaadilised väljaspool kooli noortest organiseeritud üksused, siis poleks huvituseta jälgida Sakalamaa maleva Kotkaringi tööd ja elu, pealegi, kus mainitud üksus pühitses 4. oktoobril oma teist aastapäeva.

Noorte Kotkaste Sakalamaa Maleva Staabi juures teotseva eriuksuse Kotkaringi eesmärgiks on vanemate, alates 17. eluaastast, noorkotkaste koondamine eriuksuseks, anda neile võimalust täiendada end kehaliselt kui ka vaimselt oma huvialal kui ka ettevalmistamiseks noorte juhtimise alal, arenedes noorkotkaste organisatsiooni kasvatava mõju all. Kotkaring püüab kasvatada noortele tuleviku jaoks juhte, olles NK. organisatsiooni põhimääruste alusel haukapoja ja noorkotka kasvatus jätkajaks. Kotkaringi esimeseks ja otseseks ülesandeks on aidata kaasa oma liikmete kaudu NK. Sakalamaa Maleva Staabile tema ülesannete teostamisel malevas, võimaldada rühmadele, haukaperedele ja nende osadele teovõimelisi juhte. Kotkaringi teiseks ülesandeks on kasvatada oma liikmed noorkotkalikus vaimus tublideks meesteks ja isamaa kodanikeks, võimaldada neil end ette valmistada elule, oma kutsealale ja

noorte juhtimisele. Oma eesmärkide teostamiseks Kotkaring omas liikmeskonnas korraldab õpinguid, kursusi, loenguid, vaidlusõhtuid; hoolitseb oma liikmete sportimisvõimaluste eest, korraldab omavahelisi ja laiemaid laagreid, ekskursioone, klubiõhtuid, astub lähedasse kontakti teiste vastavate üksustega noorte kotkaste ja skautide peres.

Kotkaringi elu ja tegevust juhivad Kotkaringi vanem, juht ja juhatus. Kotkaringi vanem ning juht valitakse Kotkaringi koosolekul, väljaspool Kotkaringi seisvate vanemate seltskonna- või haridustegelaste seast, kes on huvitatud noorkotklusest ja on aktiivne aitama kaasa Ringi edukaks tegutsemiseks. Kotkaringi juhatus koosneb Kotkaringi vanemast, juhust, tema abist, sekretärist, varahoidjast ja laekurist, kellest igapähele on antud Kotkaringi põhikirjas oma ülesanne. Juhatus töö aitavad kergendada mitmesuguste erialade juhid, näit.: ratsutamise, laske, spordi jne. Neid kutsub ametisse juhatus.

Põhikirja alusel on Kotkaringi liikmete arvuline ülemmäär 24. Praegu on koonduanud maleva Kotkaringi 15 algkooli lõpetanud noort, kes päeval viibivad tööl. Iga teisipäeva õhtul pärast päevatöö lõppu kogunevad noored maleva staapi, kus alustavad oma töökavas ettenähtud tegevusega. Kotkaring on jaotatud kahte salka, kus võimaldatakse väikesi erinevusi töösuundades vastavalt noorte erihuvidele. Salkadel on omad pealikud ja abid, kes on valitud salkade eneste poolt ja kinnitatud Ringi juhi käsikirjaga.

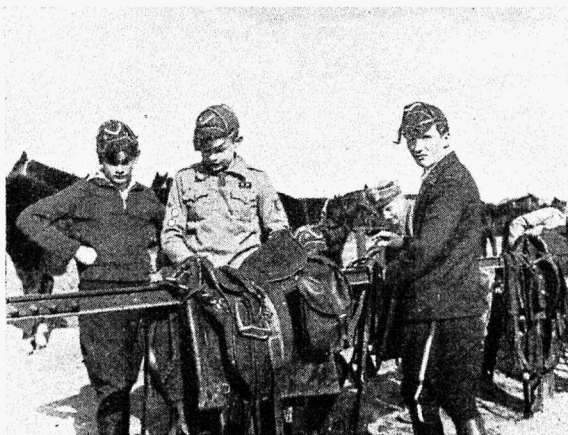
Et tagada Kotkaringi töö edukust, on põhikirja alusel Kotkaringi liikmeks saamine piiratud, eeldusega, et sinna saaksid vaid korralikud, töökad poisid. Kotkaringi liikmeks võib saada iga Eesti Vabariigi meeskodanik, alates 17. eluaastast,

kes tunnustab Kotkaringi kodukorda ja seadusi, Noortekotkaste põhimäärusi ja on läbi teinud vastavad järgud Kotkaringi liikmeks astumiseks, millised on ette nähtud põhikirjas ja eriliselt välja töötatud traditsioonide kogus. Kotkaringi liikmeks saamiseks peab vastav isik seata-ma üles Kotkaringi liikmekandidaadiks Ringi koosoleku ühehäälsel otsusel. Enne Kotkaringi liikmekandidaadiks saamist võib Kotkaring nõuda kandidaadilt soovitust selle rühma staabilt, kus ta enne te-gutses. Kui aga isik pole enne noorkot-kas olnud, peab ta olema tahteline ja või-meline õppima noorkotklust ja omaks võt-ma noorkotkaste eluviisid, mis üles sea-tud Kotkaringi Põhikirja, traditsioonide, NK. pühaliku töotuse ja seaduste näol.

Ringi vastuvõetud liikmekandidaat peab osa võtma Ringi tegevusest, kusjuu-res temal Ringi koosolekuil on sõnaõigus. Kandidaadiks oleku aeg oleneb Kotkarin-gi koosoleku vastavatest otsustest, võides olla igal üksikjuhul erinev.

Iga liikmekandidaadi hooldajaks mää-ratakse üks või mitu liiget. Hooldaja kohusteks on kandidaadi ettevalmistamine Kotkaringi täieõiguslikuks liikmeks as-tumiseks, tutvustada teda Kotkaringi põhikirja, traditsioonide ja nõuetega. Ol-les läbi teinud teatava prooviaja kandi-daadina, võib Kotkaringi koosolek isiku sobivuse korral vastu võtta Ringi liik-meks, ebasobivuse korral kustutada Ringi kandidaatide nimestikust või pikendada kandidaadiks oleku aega, andes seega võimalusi kohandamiseks Kotkaringi nõuetega. Kandidaadi Ringi täieõigusli-kuks liikmeks vastuvõtmine sünnib Ringi pidulikul koosolekul, millise toimingu kord on kindlaks määratud selleks eral-di väljatöötatud traditsioonides. Kotka-ringi liige peab, arvates tema täisõigusli-kuks liikmeks vastuvõtmise momendist, ühe aasta jooksul sooritama noorkotka katse, vastasel juhul langeb ta Ringi liik-mete hulgast välja.

Iga Kotkaringi liige on kohustatud arendama oma hingelisi kui ka vaimseid

Noorkotkad hobuse saduldamist õppimas.

võimeid. Ta peab võtma oma elu juht-mõtteiks noorkotkaste seaduste põhimõt-te, väljendades end heatahtlikkuse, seltsi-mehelikkuse ja üldise vendluse sihis. Te-gelikus elus peab ta teostama esmajoones korralikult oma teenistuse- ja elukutse-ülesandeid ja endale võetud kohustusi, mis tal on tarvilikud oma elu kindlusta-miseks.

Kotkaringi koosolekud on korralised, erakorralised ja pidulikud. Pidulikud koosolekud on mõeldud haruldaste sünd-muste tähistamiseks. Erakorralisi koos-olekuid kutsub kokku juht kiireloomuliste asjade otsustamiseks, kuna korralisi koosolekuid peetakse perioodiliselt Ringi poolt määratud ajal. Kõikide koosolekute pidamise kombed on antud erilises tra-ditsioonide kogus, milline on aja jooksul vägagi huvipakkuvalt välja kujunenud.

Töökoosolekul võetakse läbi katsete raskemaid ja praktilisi alasisid, kuna üksikasjaline ettevalmistus sünnib igal ise-seisvalt kodus. Samuti korraldatakse loenguid ja vaidlusõhtuid. Loengute pi-damine sünnib vastavate lektorite juhti-misel. Vaidlusõhtute eesmärgiks on laiend-dada Ringi liikmete silmaringi, tõsta ha-riduslikku taset ja rakendada neid ise-seisvale tööle kirjanduse tundmaõppimi-sega. On korraldatud mitmeid huvipak-

kuvaid klubiõhtuid tuntud seltskonnategelaste ja poistevanemate osavõtul.

Samuti on Kotkaringis suurt rõhku pandud kehalisele kasvatusel. Noored, kes tihti töötades viibivad tolmuseis töökodades, vajavad eriti liikumist värskes õhus. Kotkaringil on oma usaldusarst, kes korraldab aastas kaks korda arstlikku ülevaatust. Sellega on tagatud asjaolu, et ühelgi Ringi liikmel ei tekiks kehalist ülepingutust. Otsene sportlik järelevalve on usaldatud spordipealiku hooleks. Tema peab iga Ringi liikme kohta vastavad terviselehed. Sinna on märgitud esmalt igakordse arstliku ülevaatuse tulemused, samuti Ringi sunduslikul sportlikul klassikatsetel saavutatud tagajärjed.

Erilist tähelepanu on pööratud laskmisele ja ratsaspordile, milliste alade tegelik läbiviimine lasub vastavate eripealikele õlgadel. Laskealal on senini töökavas olnud liikmete ettevalmistamine laskmiseks väikekalibriilisest püssist 50 meetri distantsil, seejuures algajad — lamades käelt- ja põlvelt-asenditest, edasijõudnud — kolmest põhiasendist. Laskekooli kavas on ette nähtud ka laskuri erikatse sooritamine ja võistlused teiste kotkaringidega.

Ratsaspordi eesmärgiks on olnud õpida tundma hobuse kasutamist, tema eluviise ja tarbeid ja tema eest hoolitsemist. On õpitud tundma hobuse rakmeid ning nende hooldamist, tutvustatud Ringi liikmeid talli korra ja sisustusega, hobuse säästmise, jootmise, moona ja ratsutamise korraga. On käidud pühapäevahommikuti vara tallis puhastamas hobuseid. Ratsaspordi harrastamine on osutunud võimalikuks lahke vastutuleku tõttu kohalikult 5. Suurtükiväe Grupi ülemalt.

Peale laskmise ja ratsutamise on Kotkaringi tegevusse haaratud rida teisi riigikaitsealasi alasi, nagu rivi, topograafia, side jne.

Talvisel tegevusperioodil korraldati suusavalmistamise kursused. Samas korraldati ka suusamärkide võistlused, mille sooritasid kõik kotkaringlased. Mõõdunud talvel oli Kotkaringi eriliseks tege-

vuseks maaüksuste külästamine nende pidulikel koondusil, kus esineti ettekannetega. Külästamise põhimõtteks oli anda maaüksustele hoogu nende töös, viia neile seda õiget noorkotkalikku vaimu. Tullemuseks oli see, et maaüksused hiljem palusid ise kotkaringlasi endile külla. Kõik külaskäigud sündisid suuskadel, pakkudes seega kotkaringlasile meeleolukaid matku ilusail maastikel. Samuti käesoleval suvel kotkaringlased käisid matkamas oma puhkeajal jalgsi, jalgrattail ja isegi süstadel. Muide sooritasid kaks Ringi liiget suure reisu süstal, ulatusega 800 km.

Käesoleval sügisel suures „Sakala“ manöövris korraldatud paraadidel ja esinemistel tegutsesid kotkaringlased virgatsitena, korrapidajatena jne.

Kuna Kotkaringi tegevus seab kotkaringlasile ette raskemaidki ülesandeid, igal ajal ja igas olukorras, siis on olnud ka vajadus kohasema ja praktilisema vormi järele, milline on Kotkaringile välja töötatud ja praegu kasutamisel.

Kotkaringi suuremaist kavatsusist on tuleval aastal korraldada Sakalamaal erilaager, kuhu kutsutakse osa võtma kõik maleva kotkaringid. Laager oleks täiesti erikavaline, moodustades seega esmakordse säärase vanemate poiste laagri.

Kotkaringi vanem on 5. Suurtükiväe Grupi ülem major A. Tenno, juht kapten K. Kutsar ja abi n-mag. H. Agu.

On vastuvaidlematult selge, et Noorte Kotkaste organisatsioon pakub häid võimalusi väljaspool kooli olevate noorte organiseerimiseks. Kuid tuleb palju katsetada, lahendada paljusid probleeme, kuni leitakse see õige ja kohane töömeetod. Käesolev kirjutus ühest Sakalamaa maleva vanemate poiste üksusest ja selle tegevusest oleks vaid üheks näiteks ja väikeseks suunanäitajaks selle suure ja ülitähtsa probleemi lahendamisel. Selge on vaid see, et Noorte Kotkaste organisatsioon peab võimsalt laienema ja mahutama endasse ka koolist lahkunud noored, kuni neile jõuab aeg astumiseks Kaitseliitu.

L a a g r i m a r g i d J. Kalmaru.

Mitte postmargid. Ka mitte need margid, mille ettenäitamisel anti üldlaagri kõögist toitu.

Laagri „elatismiinum“ on kujunenud enamvähem kindlaks. Kolm krooni on tavaline laagrimaks. Väga paljudele lastevanematele on see summa aga küllalt tõsine, eriti siis, kui ta tuleb korraga välja panna. Ja mitte üksnes kehvemaile. Ma olen küll kindlapalgaline, aga kui lähen oma kahe poja Reiu laagrisse ja sealt, näiteks, veel Piritale, siis võib laagrimaks minulegi muret teha. Aga kümne sendi kaupa talve jooksul laagrimaksu tasuda on naljaasi, ka kehvemailegi. Kuis sa lähed küsima isalt korraga kolme krooni!? Kümme senti on tal ikka kerge anda, olgugi sagedasti.

Me tegime Pärnus katset laagrimarkidega hõlbustada poistel laagrimaksu tasumist, resp. kogumist. Lõikasime puusse kolmenurkse margimärgi ja trükkisime sellega maleva staabis hulga marke. Margid saatsime rühmadesse müügile hinnaga 10 senti tükk. Kotkad toimetasid müüki ja töid kogutud rahad maleva staapi. Iga poiss kleepis oma margid erilisse vihkusse. Suvel, laagrimaksu õiendamisel näitas poiss oma vihu pealikule ette. Oli tal 3 krooni eest marke, oli tal ka laagrimaksuga asi korras. Puudus kellelgi veidi, siis tasuti see sularahas. Peale arvete õiendamist võtsime vihikud ära ja viskasime tulle. Kes aga millegi pärast laagrisse ei saanud tulla, sellele maksime hiljem tema raha tagasi markide ettenäitamisel.

Et need isalt saadud kümnendised ikka markide peale läheksid, aga mitte kinno ei voolaks, siis kuulutasime välja rühmadevahelise võistluse. Üks rühm oli suutnud koguda peaaegu saajaprotsendiliselt täis laagrimaksu. Ta sai auhinnaks kirve, sae ja labida. Teisele kohale tulnud rühm sai kirve ja sae, kuna kolmas leppis kirvega. Laagrist osavõtjate arv oli tänavu ka suurem kui kunagi varem.

RÜHMALIPU VÄLJATOOMINE.

Rühma lipp tuuakse välja suuremate sündmuste puhul, kuhu rühm ilmub rivi-korras osa võtma, ja rühma oma pidulik-kudel silmapilkudel, nagu aastapäeva aktus, noorte vastuvõtmine rühma, töötuseandmine, laagrisseõit jne.

Lipp hoitakse rühma kodus tupes, tema valvajak ja vastutajaks on lippur. Kui lippu rühma kodus ei saa hoida, hoitakse lippuri või teiste staabi liikmete korteris. Lippu võib tarvitada vanakotka loal kotka vastaval korraldusel. Lipu väljatoomise ajaks peab kohal viibima üks salk noorkotkaid kotka määramisel.

Lipu lahtivõtmisel tervitavad juuresviibijad määratud salga pealiku käsklusele: „Lipule valvel!“ Kui lipp lehvimas, käsutab salgapealik: „Vabalt!“ Lippur asub lipuga keskele, kummalgi pool üks lipuvalvur, need jäävad lipu juurde kuni lipu tagasiviimiseni, või seni, kui nad asendatakse järjekorras sama salga liikmetega, salgapealiku korralduse järgi. Salgapealik sammub lippuri ees, salk kolmekaupna lipu taga, tuues lippu rivistatud rühma juurde.

Lipu liginemisel käsutab kotkas rühmale: „Lipule valvel!“ Lipp jääb kotka ette seisma, salgapealik esineb ettekan-dega lipu korralikust kohalejõudmisest, kotkas tänab ja käsutab: „Vabalt! Lipp kohale!“ (Lippur ja kaks lipuvalvurit asuvad rühma ette, resp. paremale tiivale.) „Salk paigale!“

Vastava ülesande lõppemisel viiakse lipp samaselt tagasi.

Tseremooniateks rühma kodus on lipu saatesalk samaselt määratud, ainult et lippur võtab lipu, avab (selle aja kes-tes seisavad kõik juuresviibijad lipu tervitusasendis) ja siis vastavale alusele asetab, mille järel käskluse vabalt! antakse ja tegevus algab. Lõpetamisel on jälle saatesalk rivistatud, kuna teised võivad rivitult pealtvaatajatena toimida, kuid käsklusi tervituste suhtes peavad nad täitma.

Käesoleva ajakirja numbri hiline-mine oli tingitud trükitehnilistest põhjustest.

Toimetus.

Igale rühmale oma kodu!

Lõkkevestlus.

Lugu ühest matkast.

Vold. Toom.

Käesoleval suvel, 29. 07.—8. 08. toimunud vanemate juhtide harjutuslaagris Viljandi lähedal, Männimäel, korraldati õppematk kogu laagri koosseisule. Alljärgnevalt üks matkakirjeldusi.

Toimetus.

See oli juba nädal tagasi, kui meie „Kassisalga“ vahvad poisid olid lõhnaninasse saanud, et terve rühm viiakse matkale Põrguorgu, kuhu meilt Männimäe laagrist oli kilomeetrit 12. Poistes nagu

Neljapäeval kell 14.30 algas kogumine. 14.50 oli kogu „Kassi“ salk kohal. Salgapealik kontrollis, kas kõik vajalik varustis kaasas ja kas ei ole mõnel kooldumata uusi kingi jalas. Kellelgi ei puudunud midagi, ainult „Vahindra“ oli palja jalu nagu ikka ja hapuublikaid ei olnud tal kaasas ka. Pärast selgus, et meie naljahammas oli kingad püksivärvi vahele pannud. Lubas siis jalga panna, kui jalatallad kiptama löövad. Alanud naeru-

Noorte Kotkaste 6. aastapäeval, 27. mail k. a. annetas Peavanem „Alati valmis!“ võistlusele iga maleva parimale rühmale väikesed koopiad „Hermese“ kujust, mille Härra Riigivanem annetas noortele kotkastele „Alati valmis“ võistlusteks 1932. a. Pildil tähendatud koopiad päralejõudnult NK. Peastaapi.

sähvatas midagi. Uudis käis suust suhu. Poisid olid matkast vaimustatud, ainult Heino arvas, et „mis see „madrimine“ ikka annab; väsitähtsalt jalgu — parem kuula üks tulus jutt“. Uudishimulikult päriti salgapealikult Vellolt lähemaid andmeid. Vello tegi nagu imestunud näo ja päris, kuidas meie seda teame. Selgus, et väike Juss oli teate „Mustakuke“ salgalt saanud. „Poisid,“ seletas Vello, „matkale lähevad kõik kolm salka, aga igaüks ise teed. Kohtamine on Põrguorus. Kaasa võtku iga poiss 200 gr leiba, 150 gr liha, 30 gr suhkrut, 25 gr võid, 1 kanamuna, 1 sibul ja veidi pipart. Kaaluda pole vaja, umbkaudsed mõõdud on teile ju tuttavad. Peale selle joogikruusi ja nuga. Salga peale võtame keedupoti, tee ja tuletikke. Kohal tuleb olla neljapäeval kell 14.30.“ Need andmed märkisime noorkotka märkmikkudesse, et ei ununeks ja teisel korral võtta oleksid. Lubasime terves koosseisus kaasa minna.

hoo sekka kostis korraga salgapealikult: „Salk kolonni — Kogu!“ Väike madin, ja kõik olime Vello selja taga rivis ja joondus. „Valvel! Minu järel taktisammu — Marss!“ Kostis: „Lähme nüüd, lähme nüüd, lähme lauluga . . .“ kogu kassipere suust ja salk sammus mööda järve kallast edela pole. „Öökullid“ ja „Mustad kuked“ olid juba mõni minut varem lahkunud kõrget kallast mööda samas suunas.

Jalgrada oli enne järve põhi olnud, mida mööda aastasadade eest laevad sõitnud. Nüüd on järve palju väiksemaks kuivanud ja kuivab üha edasi. Jõudes suurele teele andis Vello „vabasammu“. Pea leidmise tee ääres kilomeetritulba ning Vello ettepanekul otsustasime proovida noorkotka sammud. Juba varem olime katsunud 250 m käia 2 min. 15 sekundiga ja 500 m 4 min. 30 sekundiga. Vello vaatas kella ja käik algas. Järgmise kilomeetripistini jõudisime 9 min. 26 se-

kundiga. Ainult Ats, kes oli varem kilomeetri käimist proovinud, jõudis 9 min. 10 sekundiga kohale. Proovisime veel mitu korda ja ka teiste viga vähenes lubatud piirini. „Päris tore“, arvas nüüd Ats, „pole enam vaja kilomeetriposte, käin iga 9 minutiga kilomeetri ja tean alati, kui palju maad käidud on. Selle avastuse üle tundsid kõik heameelt.

Pealik Vello oli kuskilt hankinud uusi laule. Ta asetas meid kolmekaupja kolonni, et parem oleks laulda, ja siis läks õppimine valla. „Noorus on ilus, ilus on ka elu, kallid ja kaunis on me kodumaa...“ oli meil varsti selge. Nii lauldes jõudsime kilomeetri käia 12 minutiga, kusjuures maa kadus jalge all palju kiiremal ja väsimust ei olnud tundagi. Ei saanud arugi, kui juba Paistu kirik oma täies suuruses seisis meie ees.

Kiriku juurest liikusime alla Põrgu-oru suunas. Teel teatas salgapealik Vello, et meil olevat ülesandeks teisi salku üles otsida nõnda, et need meid ei märkaks. Piilusime, kuulatasime sagedasti, liikusime ettevaatlikult pöösaste ja puude vahel, vaadeldes hoolega maastikku. Orgu jõudes otsustasime peatuda oja kaldal. Vaevalt olime aset võtnud ja luure välja saanud, kui märkasime korraga leppade latvu liikumas ja kuivanud oksa krõpsu. Kadusime pöösaste varju hiilivate sammudega nagu kassid kunagi. Ootame ja piilume, ning korraga — omad poisid. Ei pannud luuretuhinas tähelegi, kuidas nad maha jäid. Liikusime siis oru põhjas ettevaatlikult edasi, kuid juba oli „öökullide“ eelpost meid kõrgelt kaldalt pöösast märganud ja teate kiiresti salgale edasi andnud, sest korraga kostis eest kõrge kaldal poolt: „Kassid, tulge ruttu välja!“ Polnud parata, meid oli avastatud „öökullide“ poolt. Lõpetasime piilumise.

Öökullid olid juba toitu valmistamas, kui kohale jõudsime. Kostis kooris: „Miäu, miäu! Uhuu, uhuu! Tere, tere, tere!“ Asusime „öökullidest“ kõrgemale kaldale, viskasime pambud maha ja jaotasime töö omavahel. Ühed läksid metsa põletusmaterjali tooma, teised asusid keedukollet ja tuleaset valmistama. Juuss asus kohe kuiva valmisraiatud haohunniku kallale, kuid sai salgapealikult hoiatuse: „Ei see ole noorkotkalik.“ Tal oli veidi häbi, et ise sellele ei tulnud, ja kadus kiiresti teiste järele metsa risu korjama.

Varsti tõusid leegid, suits hajus piki Põrguorgu ja koldelt kostis keema hakkava teevee surinat. Teise tule tegime üsna suure, et saada hõõguvaid süsi liha küpsetamiseks. Tegime kõik Vello ees-

Noorkotkad pioneermudeleid ehitamas.

kujul kaheharulised orgid liha küpsetamiseks. Juss oli aga nüüd juba leidlik ja ajas kepi otsa lõhki, asetas kiilu vahele ja oligi käes kaheharuline ork. Ta nägu päris säras, kui salgapealikult kiita sai. Oli tasa tehtud endine haohunnikuasi. Nüüd lõikasime liha õhukesteks viiludeks, sibula rattakesteks ja asetasime vaheldumisi liha ja sibula orgi otsa, riputades peale soola ja pipart. Juba oli süsi küllaldaselt ja lahti läks kibe lihapraadimine süte paistel. Pea oli liha küps ja maitstes poiste arvates palju paremini kui kodus praetud liha. Nüüd asetas iga poiss oma kanamuna toore rohutupsaku sisse, sidudes viimase kahest otsast kasteheintega kokku. Rohutupsakutes kanamunad asetasime 10 minutiks sütesse küpsema. Muna võileiva ja teega maitstes sama hästi kui liha. Kuningapoja toit — arvas üks poistest. Et meie noores, laagris loodud salgas veel paljud teineteisele võõrastena tundusid ja „teie“ kõnelesid, laskis Vello meid ümber tule seistes, käsi ette risti asetades üksteise kätest kinni hoida ja sõnas: „Oleme tunda saanud selle lühikese aja vältel, et oleme tõsised sõbrad — olgem siis ka „sinad“.“ Raputasime üksteisel kätt ja olime tõesti sõbrad ja sinad.

Õhtu lähenes ja tuli asuda koristamisele. Mõne minuti pärast oli kõik korras nagu enne meie tulekut. Kotid lendasid selga ja salk sammus rõõmsa laulu saatel Loodi ja Sinialliku poole. Teel kohtasime „Mustakuke“ salka. Kostsid lõbusad hüüded ja tervitused. Mõõdudes soovisime kooris head teed. Teel tuli õppimisele teine laul: „Mulk om ikki uhke miis, oma suure valla sees...“ Nii jõudsime peagi Siniallikule, kus Vello kõne-

les muinasloo Siniallikust ja selle varandusest. Vaatlesime ka kõrget Sinialliku linnust, kuhu oli asetatud metallist linnuste kaart. Et vahepeal videvikuks oli läinud, võtsime nüüd kolmekaupa kolonnis liikudes üksteisel käe alt kinni ja uute, alles õpitud kui ka vanade tuntud laulude saatel kadus tee märkamatuks. Oli juba üsna pime, kui ülevas ja lõbusas meeleolus laagrisse tagasi jõudsime ja salgapealik õõvalvele ettekande tegi: „Kassisalk kannab ette, et teine jalg käib teise ette.“ Istudes tule ääres ja enne magamaminekut oma märgi saapaid määrides, et nad kõvaks ei kuivaks, leidsid kõik, et olime õppinud luurekunsti, kokakunsti, noorkotka sammu ja laulu, kõnelemata salga ühistunde süvendamisest. Lahkudes tule äärest telkidesse puhkama tundsimise, et oleme tõesti sõbrad, et oleme üks pere.

VÕRUMAA NOORTEJUHTIDE ÕPPEPÄEVAD ÕNNESTUSID KÕIGITI.

Endine Peavanem, peaminister K. Eenpalu ühes abikaasaga noorkotkastel külas.

26.—28. sept. peeti Võrus ülemalevälisi juhtidepäevi, millest osavõtt kujunes väga rohkearvuliseks. Üle maakonna tuli kokku ligi 200 noortejuhti.

Noortejuhtide kogunemine Võrru algas laup., 26. sept. hommikul. Samal päeval kell 11 avati ka pidulikult juhtide õppepäevad. Avamisele järgnes agr. H. Naruski ettekanne: „Noorte kotkaste tegevusvõimalusi maatulunduses“. Esimesel päeval olid kavas peamiselt näitlikud õppekoondused rühmade ja salkadega. Õhtul kogunesid noorkotkad ja kodutütred ühiseks rongkäiguks, millest võttis osa üle 400 noorkotka ja kodutütre. Tõrvikutega liiguti läbi linna parki lauluisa Fr. R. Kreutzwaldi mälestussamba ette, et mälestada esimest suurimat eestlast ja vaimukangelast. Samba juures esines noortele kõnega maleva vanem E. Muuga.

Pühapäeva hommikul kogunesid noorkotkad ja kodutütred linna piirile, et võtta vastu peaministrit ja ta abikaasat. Noorte nimel ütles külalistele tervitusi maleva vanem E. Muuga, kuna noorkotkad ja kodutütred annetasid külalistele lilli.

Samal päeval esines peaminister K. Eenpalu juhtide koosolekul kõnega, milline võeti vastu suurte kiiduavaldustega. Koosolekut külastas ka pr. L. Eenpalu.

Pärast külaliste lahkumist jätkus töö juhtidepäeval. Hommikul refereeris KL.

maleva propagandapealik J. Murro noorsoo organiseerimise alustest, Peastaabi üleml J. Tederloo kõneles noorkotkluse kujunemisest ja kujundamisest tulevikus. Õhtupoolikul toimus kinoetendus ja kirjanduslik kohus „Ümera jõe“ ainetel, millest võttis osa ka autor. Kirjanduslikule kohtule oli kogunenud publikut palju. Vandemehed otsustasid mõista mõlemad süüalused — muistsed eesti vanemad Lembitu ja Vello õigeks. Teose autorile M. Metsanurgale annetasid kodutütred ja noorkotkad kohtu lõppedes lilli.

Esmaspäeval toimunud maleva pealikutekogu koosolekuga lõpetati ka juhtide päevad.

MÕNDA RAKVERE NOORKOTKASTEST.

NK. Rakvere I malevkond tähistades sügise tööperioodi algust korraldas 12. septembril s. a. avaliku lõkkeõhtu. Lõkke korraldati Vallimäel, vana lossi õuel. Lõkkele läks arvukalt malevkonna pere rongkäigus, orkestri saatel ja tõrvikute valgustusel. Lõkkeõhtu avas ja süütas lõkketule malevkonna pealik, märkides suve jooksul tehtud tööd ja soovides eelolevaks tõsiseks tööajaks malevkonnale jõudu ja edu!

Lõket oli kogunenud pealt vaatama arvukalt Rakvere publik, kes kõige ettekantuga jäi täiesti rahule ja jagas oma kiitust rohke aplausiga.

* * *

27. septembril s. a. korraldas malevkond poiste vanemate koosoleku ja näitliku salga töökoonduse. Koosolekule oli palutud koolide juhatajaid, õpetajaskonda ja lastevanemaid. Koosoleku ja näitliku koonduse ülesandeks oli selgitada, millised on noorkotkalikud tööalad, mida taotleb NK. organisatsioon.

Koosolek algas kell 16.30 linna I algkooli ruumes. Avasõnas malevkonna vanem H. Aaviksoo andis lühikese ülevaate, milleks on vajalikud noorteorganisatsioonid.

Järgnevas sõnavõtus malevkonnapealik A. Raudsepp selgitas kuulajaskonnale NK. organisatsiooni poolt ülesseatud eesmärgi ja andis ülevaate senisest organisatsiooni tegevusest. Samuti selgitas, miks just eesti poisi olemine NK. organisatsioonis on tarvilik temale ja kogu rahvale.

Järgmisena anti koosolijatele huvitav pilt noorte kotkaste tegevusest näitliku salgakoonduse näol.

Lõppsõnas malevkonna Vanema abi hr. A. Liiv tänas kõiki kuulajaid malevkonna nimel. Koosolekust võttis osa ka palju organiseerimatuid noori.

*
*
*

Peale koosolekut algas samus ruumes malevkonna juhtide koosolek. Mõeldud tegevusest andis ülevaate mvk.-pealik ja esitas uue poolaasta tegevuskava, milline ühel häälel vastu võeti.

Praegu on malevkonnas korraldamisel tuletõrje, sidetehnika, õhukaitse kursused ja asutamisel malevkonna ratsaüksus. Viimane on mõeldud säärasena, et iga rühma juurde jääks tegutsema üks ratsasalk, millised kokku moodustaksid ratsarühma. — Malevkonna pere on jõudnud ligi 150-liikmeliseks ja on märgata järjest juurdekasvu.

KURESSAARE VIKINGITEST.

Noorim noorkotkaste üksus Kuressaares on „Viikingi“ merirühm, milline asutati alles käesoleva aasta algul, kuid vaatamata noorusele on kujunenud üheks tugevamaks üksuseks Saaremaa malevas.

Rühmas tegutseb praegu 20 merehuvi- list poissi, vanakotkaks on Saaremaa Merispordi Seltsi komandör vandeadvokaat P. Varest, kotkaks kp. Härm Valgre.

Lühikesele tegutsemisajale vaatamata on viikingid suutnud nii mõndagi korda saata; on sooritatud katseid, sõidetud merel, korraldatud pidu, spordivõistlused jne. S. M. S. juures töötavad viikingid kaasa täie innuga, ligi pooled poistest on Seltsi juniirid.

Lähemas tegevuskavas on peoõhtu korraldamine, ettevalmistused „Alati valmis“ võistlusiks ja sisetevõistluse korraldamine. Talvise tööga tahavad viikingid endid ette valmistada saabuvale suvele, et siis kõlaks üle Saaremaa rannikuvete jällegi viikingite vaba laul:

„Sinimere lainte huiked
hüüavad meid merele,
viikingite veretuiked
löövad taktis laintele!“ A. E.

Laagrihüüde:

Tänuhüüe pealikule.

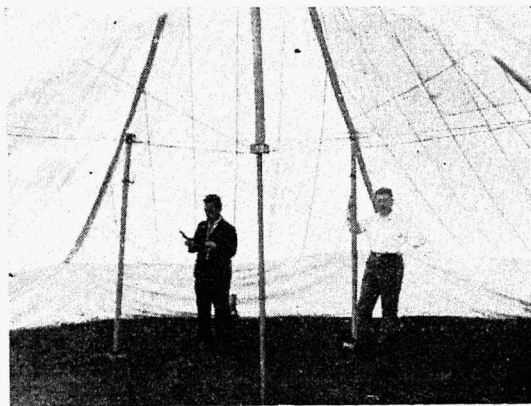
Telkide pealikud:

Meie pealik tore mees,
Siis kui elu laagris kees,
Kõigi eest ta kandis hoolt.
Kostku talle igalt poolt:

Kõik:

Ai-täh!

Ed. Kansa.

Tartu H. Treffneri gümn. mvk. hiigel-
telk seest.

Telgi pilt ilmus eelmises numbris lk. 149.

Sakalamaa noorkotkaste laule.

Mul k.

Mul k om ikki uhke miis,
Oma suure valla sees,
Piima joob ta kapaga,
Raha mõõdab vakaga.

Refr. Sakala om ikki tore maa,
Mulgil' keegi vastu küll ei saa.
Mul k om siin ja mul k om sääl,
Igan kandin ilma pääl.

Talu telliskividest,
Kuue all om sametvest,
Taskust läigib kullast uur,
Õuel seisab tõllakuur.

Tä k u d n a g u s ä d e m e d,
M i t m e d v a n k r i d, s a a n i d, r e e d,
I s e p r i s k e n a g u p ö i s,
P a e l d n a g u r o o s i ö i s.

Mul k om kange jonnimees,
Tahab olla teistest ees,
Kui läheb lahti laadasõit,
Temale peab jääma võit.

N e i u d a i n a o h k a v a d,
K u i n a d m u l k i s i l m a v a d,
A g a t e m a p ö l g a b n e i d,
O t s i b o m a s u g u s e i d.

K e d a ü k s k o r d k o s i b t a,
S e e p e a b r i k a s o l e m a,
E t s a a k s m i t m e k o o r m a g a,
V e i m e v a k k a v e d a d a.

PÄRNUMAA KODUTÜTRED JA NOORKOTKAD AITAVAD KAASA KORJANDUSELE RÄNNAKAITSE HEAKS.

Pärnumaa maleva staap ja kodutütarde Pärnumaa ringkonna juhatus saatsid kõikidele Pärnumaa algkoolidele rannakaitse heaks raha kogumiseks korjanduslehed, kuhu kirjutavad oma nimed ainult noored. Iga nime kirjutamine maksab 10 senti. Sel viisil korjatud raha antakse üle Allveelaevastiku Sihtkapitali Pärnumaa komiteele.

JUHTIDE ÕPPEPÄEVAD TARTUMAA MALEVAS.

Tartumaa maleva staap korraldab reedel, 30. ja laup. 31. okt. s. a. Tartus ülemalevalised juhtide õppepäevad. Õppepäevadest võtavad osa maleva ja malevkondade staapide liikmed, vanakotkad, vanahaukad, kotkad ja haukad. Õppepäevadel esinevad loengutega maleva staabi liikmed A. Kepp, H. Treial, nmag. K. Liping ja V. Hiir käsitledes Tartumaa NK. Sõprade seltsi, maleva ja üksuste töö korraldamist eeloleval tegevushooajal. Näitlikke koondusi korraldavad kj. E. Braun, ja pealikud A. Freiberg ning A. Koppa. Õppepäevade lõpul toimuvad malevkondade staapide koosolekud.

Et noortejuhid-alkgooliõpetajad saaksid õppepäevadest osa võtta, selleks maleva staabi sellekohasel palvel härra Haridusminister vabastas algkooliõpetajaist noorkotkaste juhid koolitööst reedel, 30. oktoobril s. a.

PETSERI NOORKOTKAD SAID LIPU.

Pühap. 25. okt. s. a. annetati Petseri malevale lipp. Selleks korraldati KL. maleva majas vastav aktus, millest võtsid osa kohalikud kaitseliidu ja naiskodukaitse tegelased, rohkel arvul noorkotkaid ja kodutütred ühes juhtidega ning mitmesajapealine rahvahulk. Lipu võttis annetajalt naiskodukaitse Petseri ringkonna esinaine L. Listakindi käest vastu Peastaabi ülem J. Tedersoo ja andis selle üle maleva pealikule A. Varulile. Ühtlasi

Peastaabi ülem J. Tedersoo kinnitas lipuvarlasse naelad Peavanem J. Laidoneri ja kaitseliidu ülema kindral J. Orasmaa nimel.

ANTI NOORSOO ORGANISEERIMISE SEADUS.

Riigivanema dekreedina anti 7. oktoobril s. a. noorsoo organiseerimise seadus (avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 82 — 13. okt. s. a.). Uus seadus kindlustab seniste organisatsioonide töö ja võimaldab neile isegi soodsamaid töötingimusi kui varemalt. Nimelt luuakse Haridusministeeriumi juurde noorteosakond, kes peab hoolitsema selle eest, et noorsoo organisatsioonide töö teostuks sihikindlalt ja et organisatsioonide töös ei tekiks väärnähtusi. Ühtlasi noorteosakond püüab noorsoo organisatsioonidele luua majanduslikke võimalusi nende töö edukamaks teostamiseks. Noorsoo osakonda hakkab juhatama noortejuhataja temale alluvate noortenõunikkude ja sekretäri kaastegevusel.

NOORKOTKASTE JUHTIDE NÕUPIDAMINE TOIMUB TULEVAL AASTAL.

Noorkotkaste juhtide suurnõupidamine, milline pidi esialgsete kavatsuste järgi toimuma juba käesoleva kuu lõpu-päevadel, korraldatakse kuuldavasti nüüd 1937. a. jaanuarikuul algul.

NOORTEMAGISTRITE NÕUKOGU KOOSOLEK.

Noortemagistrite Nõukogu järjekordne koosolek toimub pühap. 8. novembril Tartus.

„ÕPILASLEHES“ ILMUB ÜLEVAADE KÕIKIDEST NOORSOO-ORGANISATSIONIDEST EESTIS.

Et pakkuda noortele ülevaadet meie praegustest noorsoo-organisatsioonidest ning nende sihtidest, selleks hakkab „Õpilaslehes“ ilmuma pikem ülevaade kõikidest noorsoo organisatsioonidest Eestis. Nimetatud ülevaadet saaksid noorkotkaste juhid ja noorkotkad kasutada valmistumisel noorkotka katse 3. nõudele.

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Kõpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Taks.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 9-60.

Tellimishind: aastas Kr. 1.20, 6 k. — Kr. 0.70, 3 k. — Kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti. Ajakiri ilmub 12 korda aastas.